

Mahmut ependi we Çeril Flake

Category: Kitapcy, Publisistika, Sözler

написано kitapcy | 24 января, 2025

Mahmut ependi we Çeril Flake MAHMUT EPENDI we ÇERİL FLAKE

Birinji perde

Mahmut Ustaosmanogly...

Ýa-da tanalýan ady bilen Mahmut Ependi...

Nagyşbendiliğin halidi şahasyna degişli ysmaýyl aga jemagatynyň lideri...

Penşenbe günü aradan çykdy, uzyn sakgally, jüpbeli, şalvarlı, sarykly-selleli müňlerçe raýatyň gatnaşmagynda şenbe günü jaýlandy.

Ynanşy ýaly ýaşan 93 ýaşly gojanyň garşysyna hemise bolşy ýaly «garşy mähelläniň» sosial mediýa hasaplaryndan her dürli gyjytly-degnaňa degiji sözler aýdyldy. Iň bärkijesini ýazaýyn: Käbiri «tarykatlaryň antiwirusy» bolan dünýewiligi ýatlatdy, käbiri «täze şeýh bellenmeginiň» Türküyäniň Jenaýat kodeksine gabat gelmeýändigini nygtady, käbiri-de onuň jynazasyna aýal-gyzlaryň gatnaşmagyna rugsat berilmändigini iş edindi...

Ikinji perde

«Milliyet» gazetiniň ýekşenbe gündükki sanynyň baş sahypasynda ABŞ-nyň Türkىyedäki adatdan daşary we doly ygtyýarly ilçisi Jeffri Flakeniň aýaly Çeril Flake bardy:

“Çeril Flake öýüniň gapysyny «Milliyet»-is açdy».

Interwýu «Stambuly diýseň haladyk, Göjeke haýran galdyk, öýümizde türk fotosuratlary bar, Maraş doñdurmasы ajap eken» diýen sözlerden düzülendi!

Gynansak-da, türk Medifast «Turkish» kebab diýseň ajap» galyply interwýusyndan çykyp bilenok! Bulam şonuň nobatdaky

gaýtalanmasy boldy...

Bu «iki perdäniň» arasynda tapawut bar ýaly bolup görnenok gerek? Eýse bar:

• IKI JEMAGATYŇ MEÑZEŞLIGI

Biri musulman...

Beýlekisi hristian...

Biri nagybendiliğin halidiye şahasyna degişli ysmaýylaga jemagaty...

Beýlekisi – Isa Mesihiniň «Soňky döwrüň keramatlylary buthanasy» şahasyna degişli Mormon jemagaty...

Biriniň merkezi Stambul şäheriniň Çarşamba raýony bolsa...

Beýlekisiniň merkezi ABŞ-nyň Ýuta ştatı...

Nagybendileriň arasynda has fundamentalistleriň bar bolşy ýaly mormon toparlarynyň arasynda-da gözdençykgyň fanatikler bar. Ikisi-de daşarky dünýä ýapyk dini akym...

Ikisi-de tejribä öwrülen güýcli syzyşy mistik-ezoterik çemeleşmä eýe: Saýlananlyk-halas edijilik...

Ikisinde-de:

- Raýdaşlyga esaslanýan jemgyyetçilik duýgusy bar.
- Tarykaty ýaýmaga esaslanýan prinsipial «missioner» hyzmatlaryna üns berýärler.
- Hudaýa gaýdyp berýänçäler endamlaryny goramak üçin alkogolly içgilerden daşda durýarlar.
- Erkekleriň köpaýallylygyny goldaýarlar...
- Aýal-gyzlaryň jynsy rollary birmeñzes: ikinji orunda.

Azyndan baş çagasynyň bolmagyny isleýärler. Abort etdirmeklige garşy gidýärler.

- Aýal-gyzlaryň ýapyk egin-eşikli gezmegine uly üns berilýär.
- Söwda bilen meşgullanýarlar.

– Iň uly girdeji çeşmesi haýyr-sahawatdan toplanan pullar.

Ikisiniň başy käwagt jenaýat we ş.m.-ler bilen baglanyşykly derde girýär!

Gürrünsiz, aýry rituallary-da bar: erkeklerə uzyn saç we sakgal goýbermek mormonlarda gadagan.

Uzatmaýyn. (Özeninde taryhy akymy biri-birine parallelilikde

ösen iki dini hereket bolan ahmediler we mormonlar köp babatda biri-birine meñzeýär. Özem mormon theology Gareth Jons yslam bilen mormonçylygyň ilteşigi boýunça birnäçe ýyllap iş alyp bardy...)

Aslynda aýtjak bolýan zadym şu:

• HOŞNIÝETLILIGIÑIZE NÄME BOLDY?

Hawa, ABŞ-nyň Türkiýedäki adatdan daşary we doly ygtyýarly ilçisi Jeffri Flake on dogany, baş çagasy bolan mormon.

«Modern (zamanabap) dünýewilik» düşünjesiniň jahana ýaýylan ýurtlarynyň başyny ABŞ çekýär.

ABŞ-nyň federal ýa-da döwlet derejesinde resmi dini ýok.

ABŞ Günbatar taryhynda-da, dünýä taryhynda-da aç-açan sekulýar bolan ilkinji döwletdir.

ABŞ hiç bir dini topara maddy kömek berenok.

Ynha, şol ABŞ hem mormon maşgalasynyň agzasyny ilçi wezipesine belläp, Ankara ugratdy. Çünkü bu iş onuň dini bilenem, ynanjy bilenem baglanyşykly däl.

Mormon ilçisiniň aýaly bilen beren interwýusy «Milliyet» gazetiniň baş sahypasyna çykaryldy. Ilkinji gezek mormonlar maşgalasynyň agzasynyň ilçi wezipesinde Ankara gelendigine garamazdan, ýeke sowal berilmändigini agzabam durjak däl...

Mormon hanyň Çeril Flakeniň «suwa, sabyna tokunmaýan» sözleri gazetiň baş sahypasyna çykarylýar, a Mahmut ependiniň aradan çykandygy baradajy mediýadaky şonça aýdylýan zatlara nähili baha bermek gerek?

Ýogsam bolmasa olaryň ikisi-de jemagat agzasy. Hem «atatürkçi» gazet jemagat agzasyna baş sahypasynда ýer berip, yzyndanam yüz müňlerce kişiniň gatnaşan jemagat lideriniň jynazasy hakda kiçijik habary-da ýerleşdirenok!

Şumy dünýewilik? Ynanja duşmanlyk bilen dünýewiliği biri-birine garyşdyryan bolaýmalyň?

Başlangyç bilim derejesinde sowatlary bilen käbirleri ne epeý sözleri edýär? On müňlerce adam «şeyh» hasaplanan ulamanyň tabytynyň yzyndan ýoreýän bolsa, muňa düşünjek bolmaly dälmi gaýtam?

Erdogan bu jynaza gitse, gürrüňi edilýär, Kylyçdarogly Hajy Bekdaş Weliniň hormatyna geçirilýän çärelere gidýär, kelam agyz söz aýdylanok! Bu iki çaprazlygyň gürrüňi etmeli dälmi? Megerem, adamlar bilmeýän zatlaryndan gorkýar.

Merhum Mahmut ependi bilen düýpgöter aýry dünýägarayşlara eýedik. Ýöne bu aýratynlyk duşmançylyk etmekligi aňlatmaýar. Biz biri-birimize düşünmäge borçly, biri-birimiziň ýasaýyş-durmuş formasyna garşy gitmeli däldigimizi bilmelidir. Diňe şeýdende jemgyýetçilik agzybirligini üpjün edip bolýar.

Mormon Çeril Flakä görkezen hoşníyetliliğiňiziň ýüzden birini öz ynançly ildeşleriňize-de görkeziň, haýış.

Soner YALÇYN.

«SÖZCÜ» gazeti, 28.06.2022 ý. Publisistika